

II Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Człowiek z przelotu wieków w refleksji filozofii dialogu* (Poznań 12-13 czerwca 2002)

W dniach 12-13 czerwca br. w Poznaniu na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza odbyła się II Ogólnopolska Konferencja Naukowa *Człowiek z przelotu wieków w refleksji filozofii dialogu*. Okazało się, że zeszłoroczna Konferencja była trafnym posunięciem Organizatorów, a przede wszystkim pana prof. J. Baniaka, który ją zorganizował, a następnie zredagował pięknie wydany tom artykułów upamiętniający zmagania myślicieli z problemem człowieka w kontekście myśli dialogicznej. Trafność pomysłu potwierdziło tegoroczne dwudniowe spotkanie, czego dowodzi przede wszystkim obecność jeszcze większego grona osób z całej Polski, od Północy po Południe.

W otoczeniu pięknego ogrodu zagładającego do sali obrad rozpoczęły się rozważania koncentrujące się na podstawach filozofii dialogu. Z powodu nieobecności prof. M. Szulakiewicza obrady rozpoczęły się wystąpieniem dra K. Stachewicza, który mówił na temat *Fenomenologia a dialog*. Następnie dr J. Wadowski przedstawił *Hipotezę dialogicznej struktury świadomości*. Jedno wystąpienie z sesji III przeniesiono na sesję poranną. Prof. J. Ochmann przedstawił fragment pracy dotyczącej dialogu filozoficznego między judaizmem a chrześcijaństwem w XX wieku na przykładzie J.J. Petuchowskiego. Po tych trzech wystąpieniach odbyła się dyskusja, która miała po każdej sesji. Druga sesja konferencji dotyczyła egzystencjalnego wymiaru dialogu. W tym bloku tematycznym wystąpili Prof. K. Wieczorek, ks. dr R. Kozłowski oraz ks. dr A. Latoń. Profesor Wieczorek podjął temat dialogicznego sumienia u Dostojewskiego na przykładzie bohatera powieści *Zbrodnia i kara*. Ideę dialogiczności w koncepcji „człowieka dramatycznego” ks. J. Tischnera zaprezentował ks. dr R. Kozłowski. Natomiast ks. dr A. Latoń omówił zagadnienia myśli francuskiego współczesnego filozofa i teologa J.L. Mariona. W trzecim bloku tematycznym uczestnicy wysłuchali jeszcze jednego wykładu prof. Ochmana, który w zastępstwie mgr M. Świątek-Ochmann przedstawił kwestię dialogu filozoficznego między judaizmem a chrześcijaństwem w XX wieku, tym razem na przykładzie myśliciela zmarłego w 1988 r. o nazwisku A. Nehrer. Następnie wystąpił dr M. Nowak OP z trudnym tematem: *Dialog międzyreligijny jako problem filozoficzny*. Na zakończenie tego dnia Pani dr K. Parzych przedstawiła wykład pod tytułem: *Na progu teologii dialogu. Dar według studium „Osoba i czyn” kard. Karola Wojtyły*. Po każdej sesji odbywały się twórcze dyskusje, które podejmowały trudne zagadnienia dialogu, czy to w kontekście *stricte* filozoficznym, czy też w kontekście kulturowym. Nie pomijano bynajmniej kwestii najbardziej palących dla współczesnego świata jak np. terroryzm, zderzenie cywilizacji, zniszczenie środowiska itp.

Następnego dnia rano rozpoczęła się czwarta sesja, która tematycznie koncentrowała się wokół psychologicznego i społeczno-politycznego wymiaru dialogu. Rozpoczął prof. J. Kuczyński, założyciel Międzynarodowego Towarzystwa Uniwersalizmu (1989), który mówił o roli dialogu w polskiej współczesności i w integrowaniu Europy. Kolejną osobą była dr M. Chymuk, która podjęła jakże aktualny w Polsce temat: *Wprowadzenie dialogu i filozoficznego spotkania do polskiego szkolnictwa*. Z kolei dr A.B. Jagiełłowicz podjęła

interesującą kwestię: *Sen w dialogu. Arnold Mindell i jego koncepcja neopsychoanalizy*. Następna sesja koncentrowała się na etycznym i aksjologicznym wymiarze dialogu. Jako pierwszy wystąpił ks. prof. J. Zabielski, który podjął ważki temat: *Współczesny indyferentyzm religijno-moralny jako problem dialogu*. Następnie pani dr M. Żardecka-Nowak podjęła się kwestii relacji między etyką a polityką w filozofii E. Levinasa, którego myśli nie mogło zabraknąć na konferencji poświęconej myśli dialogicznej. Innym reprezentantem tego nurtu zajęła się pani dr K. Dzikowska, przedstawiając *Zagadnienie prawdy w pismach M. Bubera*. Sesja VI i ostatnia Konferencji to dział tematów pod wspólnym tytułem: *Dialog jako kryterium poznania i porozumienia między ludźmi*. Pierwszym prelegentem był ks. prof. A. Siemanowski, który analizował podstawowe kategorie hermeneutyki: *Dialog jako kryterium rozumienia i porozumienia u H.G. Gadamera*. Następnie ks. prof. I. Dec przypomniał wszystkim o mocno dialogicznym filozofie chrześcijańskim, jakim był G. Marcel. Wejście w dialog oznacza u Marcela personalizację, stąd właśnie temat: *Od relacji „ja – on” do relacji „ja – ty”*. *Dialog miłości w ujęciu G. Marcela*. Na zakończenie uczestnicy konferencji mogli posłuchać dra M. Manikowskiego, który sięgnął do teologicznej myśli rosyjskiej, przedkładając zagadnienie: *Duchowość człowieka współczesnego – propozycja P. Ewdokimowa*.

Oczywiście sucha relacja nie jest w stanie oddać ogólnej atmosfery konferencji, dyskusji, spotkań ludzi różnych orientacji światopoglądowych, z ośrodków często bardzo odległych od siebie, rozmów uczonych orientujących się w różnych kwestiach filozoficznych dotyczących problematyki dialogu. Nie ulega wątpliwości, że konferencja ta była bardzo owocna i inspirująca w zakresie tak wielorakiej i trudnej problematyki szeroko pojętego dialogu. Należy sądzić, że pomysł Wydziału Teologicznego z Poznania na trwałe wpisze się w filozoficzny krajobraz naszego kraju, owocując, być może, w przyszłości powstaniem polskiej szkoły myśli dialogicznej.

Jan Wadowski